

Nagy sikerrel szerepeltek Szegeden Csinády Dóra és Fülöp Viktor az Állami Operaház magántáncosai

A TÁNC, A MOZGÁS MŰVÉSZETE az ember egyik legősibb művészi megnyilvánulása. A népi táncművészet az emberi test természetes mozgásait oly fokozatosan, hogy a legvilágosabb szándékok, legmélyebb gondolatok, drámai események sorozatait élethű, közvetlen ábrázolással adhassa. Mivel az emberi érzések, gondolatok, történések kifejezésére oly egyszerű eszközökkel rendelkezik, a szocialista kultúra ezt a művészi ágat igen magasra értékeli. Hazánkban a világhírű szovjet balett-művészet példája nyomán az utóbbi években nagy fejlődés indult meg a szegedi balett művészei körében is. A közönség érdeklődése is állandóan fokozódik.

Szegeden a hétfői balett-estet igen nagy érdeklődés előzte meg, a jegyek már napokkal azelőtt elfogytak. Kérdés, hogyan elégtette ki a műsor a közönség érdeklődését, igényeit, hogyan tükrözte balett-művészetünk fejlődését?

Csinády Dóra és Fülöp Viktor, az Állami Operaház magántáncosai kiforrott, kifinomult művészi technikával adták elő műsoruk valamennyi számát. Különösen kiemelkedett Csajkovszkij Rómeó és Júlia című balettjéből előadott jelenet, amely a szerelmesek első találkozását jelenítette meg. A szerelem gyors felviharzásának rajongó, önfeláldozó boldog érzését magával ragadó kedvességgel, őszinte melegséggel elevenítették meg. A kompozíció koreográfiailag is tökéletes. Minden részlete a legszebb emberi érzések kifejezésének szolgálatában áll.

Aszfajev Páris lángjai című Sztálin-díjas balettjéből két rövid részlet került bemutatásra. Csinády Dóra a Gavottát adta elő, Fülöp Viktor pedig a forradalom győzelmét ünneplő jelenetből szólótáncot. Fülöp Viktor férfias erőtelj, győzelmi örömtől áradó játéka izelítőt adott a szovjet balett-művészet nagyszerű eredményeiből, ez a két rövid kiragadott részlet azonban kevés ahhoz, hogy a műnőmunkájukat közelebből megismerhessük.

A MAI MAGYAR BALETTMŰVÉSZETET Kenessey Jenő Keszkenő című balettjének két részlete, a Cigánytánc és a Vörös borcsárdás képviselte. A Vörös borcsárdás zenéje Szentimay Vörös bort íttam az este... dallamára épül. Bár ez a dallam érdekeszemlényre a múlt századi népies dalirodalomnak, a letűnt rendszer korhely, úri társaságai annyira elköpatták, hogy nem tartjuk alkalmasnak nagyobb igényű zeneműbe való feldolgozásra. Az egész szám zenével, ruhával, táncsal együtt stílusát, műmagyar levegőt áraszt. Különösen éles volt az ellentét, hogy Kodály A csitári hegyek alatt... című száma után következett. A Cigánytánc táncmunkájában is szegényes, csak éppen a nevében cigánytánc, motívumai

csaknem teljesen megegyeznek a műsor elején bemutatott Kék Duna keringő táncmotívumaival, csak éppen mintha más ruhába öltöztek volna.

Papp Júlia és Megyesi Pál, a Szegedi Nemzeti Színház operabáncokai operabáncokat adtak elő. Papp Júlia különösen Mascagni Parasztszület című operájából Santuzza áriáját adta elő drámai megjelenítő erővel, viszont Kodály Székelyfőnéből előadott kettős több szeretetet, elmélyülést érdemelt volna.

Az egyes számok kíséretét a Szegedi Filharmonikus Zenekar kitűnően látta el, Holloy Béla vezénylese nagy gondtal elismazkodott a táncok tempóváltásaihoz.

A MŰSÖRT ÖSSZEKÖTŐ SZÜVEG arra lenne hivatva, hogy az egyes műveket tartalmazó és hangulatilag előkészítse, a művek meg-

értéséhez szükséges ismereteket röviden, színesen közölje, a közönséggel közvetlen kapcsolatot teremtsen. Kovács Aladár konferálása ezeknek a kívánalmaknak alig felelt meg. A közönséggel leereszkedő, lekicsinylő hangon beszélt, súlyos tárgyi tévedéseket követett el. Szerinte például Verdi két legnagyobb művét, az Othellót és a Falstaffot kilencven éves kor után írta, holott már 88 éves korában meghalt. Fogalmazása sokszor egészen pongyola volt. Az összekötő szöveg tartalmi hiányosságait semmitmondó frázisokkal, általános jelzőkkel igyekezett álcázni.

A szegedi közönség nagyon szeretné, ha a balett-művészet kiváló alkotásait legalább egy évben egyszer nagyobb együttes előadásában is élvezhetné.

Erdős János

A SZOT művészegyüttes Szegeden

November 14-én érkezik Szegedre a bukaresti IV. Világifjúsági Találkozó Nemzetközi Kultúrversenyén részt vett 150 tagú SZOT művészegyüttes. Az együttes ez évben már harmadszor vesz részt vidéki vendégszereplésen. A SZOT művészegyüttes november 15-én délután 11 órakor és november 16-án este fél 9 órakor mutatkozik be a szegedi dolgozók előtt a Szegedi Nemzeti Színházban.

Az együttes ez év augusztusában a bukaresti Nemzetközi Kultúrversenyen nagy sikerrel szerepelt. A táncok első díjat, énekkara a harmadik díjat nyerte.

A művészegyüttes táncokara a magyar vidék legszebb táncával mutatkozik be a szegedi dolgozók előtt. Műsorán: Molnár Vavrinyecz: Magyar képeskönyv című tánckompozíció, amely az ország hét legjellemzőbb és legszebb táncát köti egycsokorba. Molnár Vavrinyecz: Tyukodi csárdás, Kapuvári verbunk és csárdás, stb. számok szerepelnek.

Az énekkar magyar és szovjet kórusműveket ad elő. Kodály: Kálalai kettős, Bárdos: Réten-réten, Szvesnyikov: Künn a réten, stb.

Az együttes zenekarának műsorán magyar és román népi zene: Bihari: Verbunk és csárdás, Gyuláris: Széki muzsika, stb. szerepelnek.

A Szegeden bemutatott műsor-számok megegyeznek a Bukarestben díjat nyert műsorszámokkal.

A SZOT művészegyüttes a szegedi kultúrcsoportok fejlődésének elősegítése érdekében november 20-án délután 3 órakor a Közalkalmazottak Szakszervezetének kultúrotthonában tapasztalateserét tart, ahol a kultúrcsoportok megismerhetik az együttes egyes műsorszámait, elmondhatják problémáikat és gyakorlati segítséget kapnak munkájukhoz.

Az addigi sikeres szereplése után a SZOT művészegyüttes bemutatkozása elé nagy várakozással tekintenek Szeged dolgozói, kultúrcsoportjai és fiataljai.

Előadás a magyar népdal művészetéről ma este 7 órakor a Közalkalmazottak Szakszervezetének kultúrotthonában

Holty Sándor, az Állami Zeneművészeti Szakiskola tanára ma, csütörtökön este 7 órakor előadást tart a magyar népdalról, a Közalkalmazottak Szakszervezete kultúrotthonában, Vörösmarty uca. 5. szám. Az előadás keretében Szeged dol-

gozói számára is alkalom nyílik arra, hogy a népdalkutatás eredményeit, szépségeit megismerjék.

Az előadás keretében az Állami Zeneművészeti Szakiskola hallgatói népdalfeldolgozóikkal működnek közre.

Egyetemek és Főiskola Népi Együttes szolístáinak bemutatkozó hangversenyéről

Az Egyetemi és Főiskolai Népi Együttes fennállása óta számos alkalommal tett bizonyosságot munkájáról az ifjúság, a közönség előtt. Az elmúlt napokban rendezett hangverseny új szín az együttes gazdagodó műsorában.

Egy kis csoport, mindössze 15 fő mutatkozott be a szépszájú érdeklődőknek: az együttes szolístái.

A műsor klasszikus és romantikus szerzők kamarazenei alkotásából, szőlő műveiből állt. Rövid bevezető ismertetés után, amelyet célszerűbb lett volna az egyes számok előtt elmondani — elsőnek Vivaldi D-moll concerto grassóját hallottuk. Ezt követően Mozart operabánci, Haydn C-dur zongora-hármasa, s Beethoven oboa-triója hangzottak el. Szünet után Haydn F-dur vonósnégyese következett, majd egy Mozart ária. Ezt követően Grieg Solveig dala, Saint-Saens: A hatvány, végül Drdla „Emlékezés” című darabja és egy Dal szöveg nélkül — Csajkovszkijtól — zárta be a műsort.

Egy röpké kétórás műsorban nem fér el az a hatalmas kincs, az a mélyes és tömegére nézve is óriási tenger, melyet klasszikus és romantikus zeneirodalomnak ne-

vezünk. Apróbb-nagyobb gyöngyszemeket kaptunk e mély tenger kagylóiból. Ennyit a műsorról, a művekről.

A szereplők, ez a kis lelkes csoport, az együttes szolístái sokat mondtak műsorukkal. Azt, hogy megbecsülik, szívügyüknek tartják, ápolni kívánják a haladó zeneirodalom kincseit, a magyar népi művészettel együtt.

A méltán kiérdemelt siker nemcsak a bemutatott művek népszerűségének, hanem a szolísták kitűnő muzikáltságának és kiforrott technikai felkészültségének is köszönhető. Kiemelendő, hogy a szolísták között ott láthatunk az egyetemi professzort, hallgatót és dolgozót egyaránt.

Ugy hisszük, ez a kezdeményezés, amely nálunk is új, úttörő jellegű lesz a nem hivatásos együttesek között. Ez a lépés annyit jelent, hogy együttesünk él és példamutatóan tovább fejlődik. Ezen az úton haladva a zenei művészi látókör állandó bővítésével dolgozhat az együttes legeredményesebben, legfőbb célja a kultúra, a művészet, a magyar népi művészet ápolása terén.

Virág István

Ifjúsági hangversenysorozat kezdődik vasárnap Szegeden

November 15-én, vasárnap délután 11 órakor a Szabadság Film-színházban kezd meg ifjúsági zenekari hangversenysorozatát az Országos Filharmonia. A hangversenyen a Szegedi Filharmonikus Zenekar, a Szegedi Nemzeti Színház operabáncokai és az Országos Filharmonia szolístái működnek közre.

A hangverseny egy régi hiányszógot pótol, amikor lehetőséget nyújt az ifjúság zenei nevelésére és szórakozására. A hangverseny célkitűzése, hogy elősegítse a zene megértését és megtanítsa hallgatni a zenét.

A nyolc hangversenyből álló sorozat egy-egy bemutatására minden hónap második vasárnapján

kerül sor. Az egyes művekhez eljátszásuk előtt magyarázatot fűznek és így a zenei téren tájékozatlan hallgatók is könnyen megérthetik.

Az első hangverseny műsora: Beethoven: Egmont nyitány, Kodály: Hári János toborzó és intermezzo, Muszorszkij: Egy éj a kopár hegyen szinfonikus költemény, Erkel: Hunyady nyitány.

Az Országos Filharmonia az ifjúsági hangversenysorozatot megkezdte helyi újságban mutatja be. A hangverseny műveit ismereti és vezényli: Simon Albert.

Az érdeklődőknek felvilágosítást nyújt az Országos Filharmonia szegedi kirendeltsége (Klauzál-ter 2. szám.)

Moszkva művészeti dolgozóinak találkozója külföldi szakszervezeti küldöttekkel

A Művészeti Dolgozók Központi Házában Moszkva művészei fogadták a Kínai Népköztársaság, a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság, India, Burma, Japán, Indonézia, Olaszország, Ausztria, Belgium, Algír és Chile szakszervezeti küldötteit, akik a III. Szakszervezeti Világkongresszus után el látogattak a Szovjetunióba.

A vendégeket Jevdokija Turesanyinova, a Szovjetunió népművésze üdvözölte. Kiemelte, hogy a szovjet művészeti dolgozók minden erejüket a nemzetközi munkasegység megerősítésére összpontosít-

ják a kulturális kapcsolatok kiépítésére. Jelenleg — mondotta Turesanyinova — több mint 750 szovjet művész tartózkodik külföldön: a népi demokratikus országokban, Angliában és Norvégiában, s megismerik ezeknek az országoknak dolgozóival a Szovjetunió művészetét.

Turesanyinova üdvözlő beszédét a következő szavakkal fejezte be: „Éljen a tartós békéért és a népek közötti barátságért, az egész emberiség ragyogó jövőjéért harcoló Szakszervezeti Világszövetség!”

A találkozót a moszkvai művészek hangversenye zárta be.

Hasznos beszélgetés

Az elnök csurgóra igazította szeszű kalapját, mert az ölmos fellegekből megeredt az eső. Komótosan kiballagott a fasorra, ahol a biciklijé várta. Nem sietett. Aztse bánta volna, ha pacallá ázik, úgy volna jó, mivelhogy földben a búza. Ráérősen belerugott néme-lyik vaskemény göröngyre és el-kepézte, hogy a sűrű esőcseppek úgy szétomlasztják őket sorba, mint a görhét.

Ahogy kiért a dűlőre és a kerék-nyom mellett lucskos avarba tö-örte sáros bakancsát, éppen oda-ért kocsis Szeles Antal. Pütyöré-szett, mint aki oda se néz a világ-nak, közben nagyokat suttyogta-tott a meggyfanyelű ostonal.

— Hő! — rántotta meg Szeles a gyeplőszárat, amint meglátta az elnököt. Fekete bajusza alatt mo-solyra rándult a szája és fentebb ugrasztotta vállán az avas bórbe-kereset.

— Itt ragadsz Sadi koma, nya-kadba szorul a csikó — mondta ne-vetve és hátrapislanított a rako-mányra. — Na, dobd ide fel a répa tefejébe, aztán te is elférsz vala-hol.

Az elnök elvörösödött, de a szí-ves invitálásra felkászálódott hát-lal Szelesnek. Nem számított arra, hogy Tóni meg szívességet tehet vele valamikor. Háromszentéje csúnyán összezdorultak a csoport miatt. Ő azt vágta oda neki, hogy ilyen tökéletes emberre nincs is szükségük. Szeles viszont azzal tromfolt, hogy amíg öneki egy szál

gaszt terem a földje, nem közöskö-dik senkivel. Azóta csak tessék-lássék valkantottak egymásra, mert Szeles Tóninál sem hordott még nyakasabb parasztot hátán a föld. Ha egyszer felhúzza az orrát, az isten se engesztelte ki egyhamar. A paraszti mesterséget fájniul ér-tette, még meghalni se ért rá soha, de a politikát mindig a maga szemzőgéből magyarázta. Eppen az furta az oldalát az elnöknek, hogy ez a begyepesedett fejű pa-raszt már nem tartja a haragot.

— Elvetettetek? — kérdezte Tóni. Hangjában nem lehetett a gúny-nak, vagy a kötekedésnek még a rezdülését sem észlelni.

— A legjobbkor — bökte rá ugyanolyan egyenesen. Most már kelhet. És te?

— Már régt elfelejtettem. Lesz jövőre is olyan búzám, hogy meg-szólal.

Nem láthatták egymás arcát. Tóni előlről tekintette az eget, az elnök meg hátulról. De legalább bátrabban kimondták, amit akar-tak. Mióta nyelbeütötték a csoport-ot és különösen azóta, hogy ösz-szerugták a patkót, Bárány Sándor csoportelnök mindig azt sze-rette volna, ha Szeles Tóninak be-létrék a foga a magángazdálko-dásba. Amaz viszont, titokban a csoport összeomlását leste. Vagyis mindketten saját igazukat akarták bebiztosítani.

— Kisebbnek kisebb a gondja — mondta az elnök és fentebb rán-gatta a lecsúszni készülő biciklit.

— Mindenesetre mi is tudunk már termelni.

— Ha vág az idő...

— No, no — dörmögött az elnök és keményre ázott kalapját fel-nyomta a homlokára. — Rajtunk tavaly se fogott ki a szárazság, te meg ugyancsak szűköltél...

Szeles félíg megfordult és a jobb első kerékre lógatta a lábát:

— Nahiszen. Kaptatok a hitelt minden harangszóra. Haj, sokba voltatok ti koma az államnak. De engem nem támogatott a fene se, jól meg kellett vetnem a lábamat, hogy...

— Kárpótlást kaptatok — vá-gott közbe az elnök. — Most már nem lehet birni veletek, olyan jól áll a fejetek alja.

— A csoport többet kapott...

— Még jó. A nagyüzemi gazdál-kodás a jövő. Szombatán bebizonyítjuk a zárszámadason.

Elérték a kövesutat. Szeles nem szólt egy szót se, csak fészkelődött ültében, mint a kotló. Úgy látta, hogy végkép befeketedik, besí-mul az idő, az eső meg valósággal ömlik a nyakába és a nyirkos hi-deg megborzosgatja. Buzgóbban nógatta a lovakat, közben erőlkö-dött, hogy mit mondjon. Mert az könnyen meglehet, hogy a csoport-beliak, akiknek azelőtt még föld-jük se igen volt, elkezdének hen-cegni, telekürtölk a falut, hogy ennyi, meg annyi a jövedelmük.

Az elnök nem látta az arcát, mégis megsejtette, hogy Szeles ki-zökkent mosolygós biztonságából. Addig üsd a vasat, amíg meleg — gondolta és egy senderüléssel oda-ült mellé. Előhúzta a dóznit és odanyomta Tóninak:

— Gyere el a közgyűlésünkre. Meghívunk. Addig add össze, hogy mire mentél ebben az évben és mond el ott a tagság előtt.

— En...? — kapta fel a fejét Szeles és bozontos fekete szemöl-dőket összevonta.

— Hát persze. Csak nem félsz tőlünk? Összepszítjuk majd, hogy melyöknnek hozott több hasznót a munkájuk.

Megint csend következett. Csak a kerekék unalmas ketyogása, meg az eső csapkodása hallatszott. Ka-lapjuk karimájáról a térdükre folyt a víz, kezük akármirehért, csupa maszat lett. Szeles beszívott egy csomó levegőt és a lovak füle közé bámulva egyenként bugyogtatta a szót:

— Kötözött marha volnék, ha kötétek mennék koma. Most meg különösen, mikor nem erőltet senki. Tavaly ősszel kis hía, hogy be nem adtam a derekam, annyit jártak a nyakamra. De, ha akkor kihúztam, most nem bolondultam meg. Hagyjatok engem békén.

— Ismered Sárlos Balázst ugye? — kérdezte az elnök.

Szeles intett a fejével.

— Ötven mázsa búzát vitt 'haza harmadmagával. Meg a többi. Tíz holdja volt azelőtt, most hallani se akar, hogy ő valamikor...

— Most te a hasa, hát úgy be-szél — morogta Tóni és szemét le-nem vette volna a lovak füléről.

— Ugy, ahogy mondod — ne-vetett az elnök és gyengén hátba-nyomta a sötéten görnyedő em-bert. — Ki mint él, úgy gondolko-zik.

Több szó nem esett köztük. A tanácsháza előtt leugrott Bárány

Sándor, leemelte a biciklijét és megegyeszer azt mondta:

— Gondold meg jól. Szívesen látunk, gyere el szombaton. Senk-se mondja, hogy lépél be, csak gyere el. Hiszen nem erőszak a disznótör.

Az utolsó szavakat már nem biz-tos, hogy hallotta Szeles Antal a kocsiörgéstől. De abból, hogy né-mán megbiccentette elázott kalap-ját, sokmindenre lehetett gondolni.

Két nap múlva, a közgyűlés kez-de előtt nagy vita alakult ki a csoporttagok közt.

— Nem jön az közénk — erő-l-ködött egy tömzsű kis ember.

— A nyakamat rá, hogy itt lesz elvtársak — harsogta az elnök.

— Azt hiszi, hogy megesszük — hahotázott egy harmadik.

— Ne félj te attól. Az ilyen jó-lovú parasztnak nem olyan tje-dő-sek — vélte Sárlos Balázs.

— De már itt is van!

Az ajtón belépett Szeles Antal feleségétől. Unnepősen voltak ál-tözve: az emberen nyalka ramá-s-cizma, az asszonyon vadonatúj sárgacipő, meg selyemharisnya.

— Régen jártam itt, tán még sose — oldotta fel az élneműlét Szeles és viccesen belesapott a hozzá legközelebb álló ember te-nyérébe.

Az elnök odapattant hozzájuk:

— Tudtam, tudtam én. Fogadni mertem volna. Asszonyok! Szé-ke!

Nagyra volt vele, hogy a falu legjobban középparasztjának jövede-lmével hasonlíthatja össze a cso-porttagok részesedését.

Nagy István